

Zakon o zaštiti prava na pravično suđenje u razumnom roku u FBiH

Službene novine Federacije BiH, broj 92/25

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom propisuju se način, uvjeti i postupak zaštite prava na pravično suđenje u razumnom roku u sudskim postupcima koji se vode pred nadležnim sudovima i tužilaštvima u postupcima istrage u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 2. (Svrha Zakona)

Svrha ovog zakona jeste spriječiti nastajanje povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku, pružiti sudsku zaštitu u slučaju povrede tog prava i primjerenu naknadu za povredu prava.

Član 3. (Rodna ravnopravnost i nediskriminacija)

(1) Pravo na zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku pod uvjetima propisanim ovim zakonom imaju sve osobe bez diskriminacije po bilo kojem osnovu u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", br. 59/09 i 66/16).

(2) Izrazi koji su dati u jednom gramatičkom rodu u ovom zakonu, bez diskriminacije odnose se jednako na muški i ženski spol.

Član 4. (Imaoci prava na pravično suđenje u razumnom roku)

(1) Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njenim građanskim pravima ili obavezi ili optužbi za krivično djelo, ima pravo na sudsku zaštitu shodno odredbama ovog zakona.

(2) Stranka ima pravo zaštite prava na postupanje u razumnom roku i u postupcima istrage pred nadležnim tužilaštvom.

Član 5.

(Pravno sredstvo za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku)

Pravno sredstvo za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku je: zahtjev za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku i isplatu primjerene naknade u slučaju povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku (u daljem tekstu: zahtjev).

Član 6.

(Kriteriji za ocjenu razumnosti dužine trajanja postupka)

U postupku odlučivanja o pravnim sredstvima za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku garantovano članom II.3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uvažavajući kriterije uspostavljene sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, uzimaju se u obzir:

- a) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu,
- b) aktivnost suda, tužilaštva i drugih tijela,
- c) ponašanje podnosioca pravnog sredstva,
- d) značaj predmeta za podnosioca pravnog sredstva,
- e) zakonske odredbe o hitnosti postupka,
- f) ukupna dužina trajanja postupka.

Član 7.

(Hitnost u postupanju)

Postupak za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku je hitan i ima prvenstvo u odlučivanju.

II. ZAHTJEV ZA ZAŠTITU PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 8.

(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku i isplatu primjerene naknade počinje podnošenjem zahtjeva iz člana 5. ovog zakona nadležnom sudu ili tužilaštvu pred kojim se vodi postupak iz člana 1. ovog zakona.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana se može podnijeti dok se postupak iz člana 1. ovog zakona ne okonča.

Član 9.

(Sadržaj zahtjeva)

Zahtjev iz člana 5. ovog zakona treba sadržavati:

- a) osobno ili poslovno ime stranke i njeno prebivalište, boravište ili sjedište,
- b) osobno ili poslovno ime zastupnika ili punomoćnika stranke i njegovo prebivalište, boravište ili sjedište,
- c) naziv suda pred kojim se vodi postupak ili naziv tužilaštva pred kojim se vodi istraga,
- d) poslovni broj sudskog ili tužilačkog predmeta,
- e) vrijeme trajanja sudskog postupka ili postupka pred tužilaštvom,
- f) podatke o predmetu suđenja ili istrage koji ukazuju na to da sud ili tužilaštvo nepotrebno kasni s odlučivanjem,
- g) obrazloženje zahtjeva kojim dokazuje da je povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku,
- h) zahtjev za isplatu primjerene naknade,
- i) svojeručni potpis stranke ili zastupnika ili punomoćnika stranke.

Član 10.

(Odlučivanje o zahtjevu)

- (1) O zahtjevu iz člana 5. ovog zakona odlučuje predsjednik suda ili glavni tužilac ako se radi o predmetu u kojem postupaju predsjednik suda ili glavni tužilac.
- (2) Predsjednik suda ili glavni tužilac godišnjim rasporedom poslova može odrediti jednog ili više sudija ili tužilaca da pored njega vode postupak ili odlučuju o zahtjevu.
- (3) O zahtjevu iz člana 5. ovog zakona ne može odlučivati sudija ili tužilac koji je postupao, odnosno postupao u predmetu povodom kojeg je zahtjev upućen.
- (4) Usmena rasprava se ne održava.
- (5) Rješenje o zahtjevu ne smije uticati na činjenična i pravna pitanja koja su predmet suđenja.
- (6) Rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev mora biti obrazloženo.
- (7) Rješenje o zahtjevu mora se donijeti u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 11.

(Ispitni postupak)

- (1) Predsjednik suda ili glavni tužilac, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva iz člana 5. ovog zakona, zatražit će od sudije ili predsjednika vijeća ili tužioca koji postupaju u predmetu, izvještaj o dužini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može izvršiti i uvid u spis predmeta.
- (2) Sudija ili tužilac koji postupaju u predmetu dužan je dostaviti izvještaj iz stava (1) ovog člana odmah ili najkasnije u roku od osam dana.

Član 12.

(Odlučivanje o zahtjevu bez ispitnog postupka)

(1) Zahtjev se odbacuje bez ispitnog postupka ako odsustvo nekog elementa zahtjeva iz člana 9. ovog zakona onemogućava da se po njemu postupa ili ako je zahtjev podnijela neovlaštena osoba. Protiv rješenja o odbacivanju zahtjeva nije dozvoljena žalba.

(2) Zahtjev se odbija bez ispitnog postupka i ako je, s obzirom na trajanje postupka koje je navedeno u prigovoru, očigledno neosnovan.

Član 13.

(Odlučivanje o zahtjevu nakon ispitnog postupka)

(1) Predsjednik suda ili glavni tužilac proučava izvještaj, a po potrebi i spise predmeta, primjenjujući kriterije za ocjenu razumnosti dužine trajanja postupka iz člana 6. ovog zakona i rješenjem zahtjev odbija ili usvaja.

(2) Ako predsjednik suda ili glavni tužilac utvrdi da je zahtjev iz člana 9. ovog zakona osnovan, rješenjem će odrediti rok u kojem sudija ili tužilac treba riješiti predmet, koji u pravilu ne može biti duži od šest mjeseci od dana donošenja rješenja, te primjerenu naknadu koja pripada stranci zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

(3) Rješenje iz stava (2) ovog člana predsjednik suda odnosno glavni tužilac, dostavlja stranci i postupajućem sudiji, odnosno tužiocu.

(4) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana žalba nije dozvoljena.

(5) Ako sudija ili tužilac ne riješi predmet u roku iz stava (2) ovog člana, dužan je u roku od 15 dana od isteka tog roka dostaviti pisani izvještaj predsjedniku suda, odnosno glavnom tužiocu o razlozima nepostupanja.

Član 14.

(Žalba)

(1) Ako predsjednik suda ili glavni tužilac utvrdi da je zahtjev iz člana 5. ovog zakona neosnovan, odbit će ga rješenjem.

(2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana kao i u slučaju kada predsjednik suda ili glavni tužilac ne odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, stranka ima pravo žalbe u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Član 15.

(Nadležnost za odlučivanje o žalbi)

(1) Žalba iz člana 14. ovog zakona se podnosi predsjedniku neposredno višeg suda ili glavnom federalnom tužiocu Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: glavni federalni tužilac), putem predsjednika suda, odnosno glavnog tužioca koji je odlučivao o zahtjevu.

- (2) Predsjednik suda odnosno glavni tužilac koji je odlučivao o zahtjevu iz člana 5. ovog zakona, žalbu sa relevantnim podacima iz spisa predmeta odmah dostavlja predsjedniku neposredno višeg suda ili glavnom federalnom tužiocu.
- (3) Ako je o zahtjevu iz člana 5. ovog zakona odlučivao predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, postupak po žalbi vodi i odlučuje vijeće Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, sastavljeno od troje sudija, a ako je o ovom zahtjevu odlučivao glavni federalni tužilac, postupak po žalbi vodi i odlučuje prvi zamjenik glavnog federalnog tužioca.
- (4) Žalba se ne dostavlja na odgovor niti se održava usmena rasprava.
- (5) Predsjednik neposredno višeg suda iz stava (2) ovog člana i glavni federalni tužilac, odnosno vijeće iz stava (3) ovog člana ili prvi zamjenik glavnog federalnog tužioca, dužni su odlučiti o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.
- (6) Predsjednik neposredno višeg suda i glavni federalni tužilac, odnosno vijeće iz stava (3) ovog člana, odnosno prvi zamjenik glavnog federalnog tužioca, može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje ili žalbu uvažiti i preinačiti prvostepeno rješenje.

Član 16.

(Pravo na novi zahtjev)

- (1) Ako je zahtjev iz člana 5. ovog zakona, odbačen zbog neurednosti u smislu člana 12. stav (1) ovog zakona, stranka ima pravo podnijeti novi zahtjev.
- (2) Stranka čiji je zahtjev iz člana 5. ovog zakona odbijen, a koja nije podnijela žalbu, može podnijeti novi zahtjev po proteku roka od šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju zahtjeva.
- (3) Stranka čija je žalba iz člana 14. stav (1) ovog zakona odbijena, može podnijeti novi zahtjev po proteku roka od šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju žalbe.

III. ISPLATA PRIMJERENE NAKNADE ZBOG POVREDE PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 17.

(Visina primjerene naknade)

- (1) Zbog povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku, stranci u sudskom postupku, dosuđuje se primjerena naknada.
- (2) Primjerena naknada iz stava (1) ovog člana, određuje se u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM po predmetu.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, u posebnim slučajevima kada je više osoba oštećeno u sudskom postupku u kojem je utvrđena povreda prava na pravično suđenje u razumnom roku, primjerena naknada može iznositi do 10.000,00 KM po predmetu.
- (4) Visina primjerene naknade iz st. (2) i (3) ovog člana određuje se u skladu sa kriterijima koji su utvrđeni u članu 6. ovog zakona.
- (5) Rješenje kojim se određuje primjerena naknada iz st. (2) i (3) ovog člana ima snagu izvršne isprave i dostavlja se nadležnoj vladi iz koje se finansiraju sud ili tužilaštvo pred

kojim je došlo do povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku.

(6) Rok za isplatu po rješenju iz stava (5) ovog člana je tri mjeseca.

Član 18.

(Isplata i osiguranje sredstava)

Primjerena naknada iz člana 17. ovog zakona, isplaćuje se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za povrede koje su učinjene pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnim tužilaštvom Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno iz budžeta kantona za povredu zaštite prava na pravično suđenje kada je povreda učinjena pred općinskim ili kantonalnim sudom ili kantonalnim tužilaštvom, iz koga se finansira sud ili tužilaštvo.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19.

(Primjena Zakona o vanparničnom postupku)

Na postupke iz ovog zakona, shodno se primjenjuju odredbe Zakona o vanparničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 39/04, 73/05 i 11/21), ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 20.

(Uređenje visine primjerene naknade)

Visinu primjerene naknade u iznosu većem od iznosa utvrđenog u članu 17. ovog zakona, kantoni u Federaciji Bosne i Hercegovine mogu drugačije urediti zakonom kantona.

Član 21.

(Oslobađanje od plaćanja takse)

Stranke su oslobođene plaćanja sudske takse u postupcima koji se vode prema odredbama ovog zakona.

Član 22.

(Započeti postupci)

Stranka koja je podnijela apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine prije stupanja na snagu ovog zakona, ne može podnijeti zahtjev za zaštitu prava na pravično suđenje u razumnom roku po ovom zakonu.

Član 23.
(Završna odredba)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Dragan Mioković, s. r.
Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Tomislav Martinović, s. r.